

Ds. Arjan van Groos (1962 - 2014)
Tekst: Lucas 2, 10 - 11
Ochtenddienst / middagdienst

Broeders en zusters,

- 1 Votum**
- 2 Zegengroet**
- 3 Zingen: Gezang 81 : 1 - 4**
- 4 Zingen : Gezang 157**
- 5 Genadeverkondiging**
- 6 Zingen : Gezang 78 : 2 en 3**
- 7 Gebed voor vernieuwing door de Heilige Geest**
- 8 Schriftlezing: Lucas 2 : 1 - 21**
- 9 Zingen: Psalm 89 : 2 en 3**
- 10 Tekst: Lucas 2 : 10 - 11**
- 11 Woordbediening**
- 12 Na punt 1: Lied 135 : 1**
- 13 Na punt 2: Lied 135 : 2**
- 14 Zingen: Lied 135 : 3**
- 15 Lezing van de wet**
- 16 Zingen 32 : 1 en 2**
- 17 Dankzegging en voorbede**
- 18 Collecte**
- 19 Slotzang: Gezang 81 : 5 – 8**

Middagdienst

- 1 Votum**
- 2 Zegengroet**
- 3 Zingen: Gezang 81 : 1 - 4**
- 4 Gebed voor opening van Gods Woord**
- 5 Schriftlezing: Jesaja 11 : 1 - 10**
- 6 Zingen: Psalm 89 : 2 en 4**
- 7 Tekst: Lucas 2 : 10 - 11**
- 8 Woordbediening**
- 9 Na punt 1: Lied 135 : 1**
- 10 Na punt 2: Lied 135 : 2**
- 11 Zingen: Lied 135 : 3**
- 12 Geloofsbelijdenis op de wijs van Gezang 179b**
- 13 Dankzegging en voorbede**
- 14 Collecte**
- 15 Slotzang: Gezang 81 : 5 - 8**

Geliefde gemeente van onze Here Jezus Christus, broeders en zusters, groot en klein,

In het jaar 0 ontmoeten twee neven elkaar. De een is 14 jaar en woont in Bethlehem. Zijn naam is Jonan. De ander is 16 jaar en woont 12 kilometer naar het noorden in Jeruzalem. Hij heet Melea. Ze ontmoeten elkaar heel geregeld, want naast het feit dat ze neven zijn, kunnen ze het ook goed met elkaar vinden. Jonan vraagt aan zijn neef of hij in Jeruzalem heeft gehoord wat er in Bethlehem is gebeurd. Hij antwoordt daar 'nee' op. 'Ja,' zegt Jonan, 'er is in Bethlehem een baby gehoord.' 'Zo', zegt Melea een beetje spottend, 'dat is bijzonder. Ja, het gebeurt hier in Jeruzalem ook wel eens dat er een baby geboren wordt. Heel bijzonder.' 'Ah, doe niet zo flauw', zegt Jonan, 'dit was heel bijzonder.' 'Hoezo dan?', zegt Melea. 'Nou dit kind werd geboren in een stal.' 'Dat is inderdaad bijzonder', zegt Melea. 'Want wie gaat er nu in een stal van een baby bevalen. In die lucht van mest en urine. Midden tussen de dieren. Want mankeerde de ouders van dat kind?' 'Het was in die tijd dat iedereen zich moest inschrijven en die mensen kwamen niet uit Bethlehem en er was geen betere plek te vinden. Dus vandaar..' 'Maar is dat alles?' 'Nee, het bijzondere was dat in de nacht waarin dat kind werd geboren herders naar de stad waren gekomen. Ze zeiden dat er een engel aan hen was verschenen en dat die tegen hen had gezegd dat dat kind een redder is. Dat dat het kind de Messias is. Ze vertelden ook dat er die nacht een koor van engelen had gezongen.' 'Heb jij die nacht ook engelen horen zingen, Jonan?' 'Nee, ik niet, maar die engelen waren wel heel erg overtuigd van wat ze gezien en gehoord hadden.' 'En, ... , zijn jullie naar dat kind gaan kijken?' 'Nee, mijn ouders vonden het maar een vreemd verhaal en ze hadden het idee dat de herders iets van een geest hebben gezien. Of dat ze misschien wel te veel wijn gedronken hadden. Dan zien en horen mensen wel vaker dingen die er niet zijn.' 'Nou, een vreemd verhaal, maar ik had er niets van gehoord hier in Jeruzalem.'

Twaalf jaar zijn sindsdien voorbij gegaan. Melea woont nog steeds in Jeruzalem. Hij is getrouwd en heeft zelf drie jonge kinderen. Het is feest in de stad. Het jaarlijkse Pesachfeest loopt op zijn einde. Het is mooi weer en de goed gemutste Melea slentert door de stad en komt zo in de buurt van de tempel. 'Laat ik eens op het tempelplein rond gaan kijken', denkt hij. 'Daar is vaak wel wat te beleven en anders kun je in de zuilengalerij lekker in de schaduw zitten.' Daar in de zuilengalerij ziet hij een vreemd tafereel. Hij loopt er voorzichtig naar toe. Hij ziet daar een jochie. Hoe oud zal het jong zijn ge-

weest? Een jaar of twaalf. En dat joch zit daar tussen rabbi's en andere schriftgeleerden een gesprek te voeren. Zelf in Melea niet heel erg thuis in de geschriften van de Thora en de profeten. Dus hij blijft een beetje op afstand staan. Maar wel zo dichtbij dat hij kan horen wat er gezegd wordt. En hij hoort hoe dat joch met de rabbi's ingewikkelde theologische problemen bespreekt. 'Niet normaal', denkt hij, 'wat een kind. Laat het lekker gaan spelen en zich niet met al die moeilijke kwesties bezig houden. Als hij later zou zien dat een van zijn zoons op die leeftijd zulke gesprekken zou voeren, dan zou hij wel ingrijpen. Een kind van twaalf hoort te spelen en te ravotten. Wat kattenkwaad uithalen, mag natuurlijk ook wel. Zelf was hij op die leeftijd ook geen lieverdje geweest. Als het zijn kind was, dan wist hij het wel.' Hij besluit op de markt nog even wat te gaan kopen, want hij heeft wat trek gekregen. En als hij dan de markt terug keert naar huis, holt er een jongen bijna tegen hem aan. 'Dat kan geen toeval zijn', denkt hij, 'dat is de jongen die hij net in de tempel had zien zitten. En hij spreekt hem aan, want hij vindt het eigenlijk toch wat zielig dat dat kind niet lekker aan het spelen is. En hij zegt: 'Joh, ben je daar nu niet veel te jong voor? Om daar met die rabbijnen over allerlei moeilijke kwesties te praten. Een kind van jouw leeftijd moet lekker spelen en plezier maken met zijn vrienden. Over een jaar of tien kun je nog altijd je hoofd breken over die moeilijke dingen. Nu moet je plezier maken.' De jongen kijkt hem aan zegt: 'Meneer, ik ben niet geboren om maar een beetje plezier te maken in dit leven en wat te spelen. Ik ben gekomen om te lijden.' 'Wat is dat nu voor vreemd eigenwijs antwoord. En Melea begint zich wat te ergeren. Dit is wel een beetje een eigenwijs kind. Maar hij blijft vriendelijk en zegt. 'Nee joh, kinderen van jouw leeftijd moeten plezier maken en spelen.' Maar de jongen zegt het opnieuw: 'Nee, meneer, ik ben niet geboren om plezier te maken, maar om te lijden.' 'Nou, ik vind dat maar onzin,' zegt Melea. 'Voor mij hoeft je niet te lijden, maar mag je plezier maken.' 'Nee, meneer, dat moet u niet zeggen. Ik moet ook voor u lijden. Want als ik niet voor u mag lijden, kan ik u niet redden.' 'Wat is dat nu voor onzin', zegt Melea. 'Je hoeft niet voor mij te lijden en je hoeft mij ook niet redden. Wie denk je wel dat je bent! Je bent maar een kind van twaalf jaar. Ik heb genoeg van dit gesprek met jou. Ik ga naar huis. En ga jij nou gewoon spelen.' 'Nee, meneer, ik ga niet spelen, want daarvoor ben ik niet geboren.' 'Nou dan moet je het zelf maar weten.' En zo gaan ze uit elkaar. En Melea denkt: 'Als ik de vader van die jongen was zou ik met hem naar de dokter gaan. Want het is niet normaal als een kind

zo denkt. En de jongen, wie weet wat Hij gedacht heeft? Wie weet heeft Hij de pijn gevoeld van het feit dat deze man Hem niet serieus nam. Dat deze man niet door Hem gered wilde worden. Terwijl Hij daar toch voor naar de aarde was gekomen.

Laten we nu met elkaar het eerste vers zingen van Lied 135.

Waarom dat hele verhaal van Jonan en Melea? Omdat er altijd weer de neiging is om het Kerstverhaal te romantiseren. Maar aan de geboorte van de Here Christus was niets romantisch. Geboren worden in de lucht van de uitwerpselen van dieren. Niet in een wieg gelegd worden, maar in een voerbak. Je wil ook niet weten wat daar allemaal in gegoooid werd om als voer voor de dieren te dienen. Maar de Here Christus is ook niet gekomen om onze vertedering op te roepen. Hij is ook niet gekomen om een onbezorgde en leuke jeugd te hebben. Hij is gekomen om te lijden. Om door lijden redding voor de zonden van de wereld. Zoals de engel daar over had gesproken tot de herders. Herders die daar in de landstreek midden in de nacht de schapen bewaakten. Gezien het feit dat ze de nacht in het veld doorbrachten, betekent dat de geboorte ergens in de periode van maart tot november heeft plaats gevonden. Want in de wintermaanden brachten ze de nacht niet in het veld door.

Dat de engel aan herders de blijde boodschap is hoogst waarschijnlijk omdat zij zo ongeveer de enigen waren die wakker waren in die nacht. Andere mensen sliepen gewoon. Zeker in een wereld waar je geen elektrisch licht hebt om de straten en huizen te verlichten, ligt het voor de hand dat iedereen de nacht slapend doorbrengt. Maar deze herders zijn wakker. In ieder een aantal van hen. En zij krijgen bezoek van een engel van de Here. En dat niet alleen. De heerlijkheid van de Here omgaf hen. Over die heerlijkheid van de Here lezen we niets bij de verschijning van de engel aan Zacharias of aan Maria. Maar deze herders mogen de heerlijkheid van de Here zien. Iets wat we bijna nooit in de Bijbel lezen. Normaal gesproken was de heerlijkheid van God verborgen. De Here was wel in de tempel onder zijn volk aanwezig, maar zijn heerlijkheid was verborgen. Dat deze herders omgeven worden door de heerlijkheid van God, geeft wel aan dat er iets groots gebeurd moet zien. Deze engel die boodschapper is van groots nieuws, maakt alleen door de heerlijkheid van zijn verschijning duidelijk dat hij fantastisch nieuws mag brengen.

De herders schrikken. Natuurlijk schrikken ze. Als daar midden in die donkere nacht, plotseling een heerlijk licht hen omringt. Een licht zo mooi, zo helder, als ze nog nooit

hebben gezien. En dan is daar ook nog een engel, wie zou niet vreselijk schrikken? Ja, ze schrokken niet alleen, maar ze waren bang, zoals de oude vertaling dat las. Ze vreesden met grote vrees. Ze beefden van angst. Wat is hier aan de hand? Wat gaat er met ons gebeuren?

Het eerste dat de engel doet is de herders gerust stellen. Hij komt niet om ze het oordeel van God bekend te maken en dit aan hen te voltrekken. Hij is geen engel van de dood, zoals die ooit door Egypte trok en ieders eerstgeborene doodde. Nee, deze engel komt blij nieuws brengen. Dat zegt hij dan ook: Ik kom jullie goed nieuws brengen. Goed nieuws. Dat moet wel heel goed nieuws zijn als dat op deze manier gebracht wordt. Door een engel, waarbij de heerlijkheid van God jou omstraalt. Wat is hier aan de hand? Welk nieuws heeft de engel? En de engel zegt dat nog iets van dat nieuws. Namelijk dat het bij het hele volk grote blijdschap zal geven. Wat de engel hier zegt roept beelden op van het einde van de Tweede Wereldoorlog. Mensen die uitzinnig zijn van blijdschap, omdat ze niet langer in ellende, nood en angst hoeven te leven. Je bent weer vrij. Je kunt de angst laten varen. Je hebt weer toekomst. Alles wordt anders. Aan het lijden is een einde gekomen.

En wat is dan dat nieuws dat voor zoveel vreugde gaat zorgen? De engel zegt het: ‘Vandaag is in de stad van David voor jullie een redder geboren. Hij is de Messias, de Heer.’ Wat de engel precies met deze woorden wil zeggen, zullen we horen nadat we vers 2 van Lied 135 hebben gezongen.

De woordkeuze van de engel is opvallend. Want als ik jullie zou vragen in welke stad de regering van Nederland zit, dan zouden jullie waarschijnlijk zeggen: in Den Haag. Jullie zouden waarschijnlijk niet zeggen in de stad van koningin Beatrix. Maar de engel zegt niet: vandaag is in Bethlehem, maar hij zegt: vandaag is in de stad van David. De Here wil dus met deze boodschap van de engel de herders eraan herinneren dat Bethlehem niet zomaar een stad is, maar dat het de geboortestad van koning David is. De meest geliefde koning ooit. De koning die ooit van Israël een belangrijk land had gemaakt. Die het volk aanzien had gegeven bij de omringende volkeren. Nu stellen ze nauwelijks wat voor op de wereldkaart, maar toen wel. David. De grote koning David. En de Here herinnert met deze woorden de herders eraan dat Hij ooit aan David een belofte had gedaan. En mogelijk kenden ze ook de profetieën over David wel. Over het feit dat uit de stronk van Isaï ooit een nieuwe koning zou komen. De stronk van Isaï.

Zoiets zouden wij niet snel zeggen. Een stronk is wat er over blijft als je een boom omzaagt of omkapt. Dan blijft er boven de grond nog iets zichtbaar. Dat is een stronk. En droevig aandenken van wat ooit een grote boom was, waarin vogels konden nestelen en waaronder mensen lekker in de schaduw konden zitten. Nu is het niets meer. Maar uit die stronk van Isai, zijn nageslacht dat nu niets meer voorstelde, zo had God gezegd, zou de boom ooit weer gaan uitlopen. Er zou een nieuwe koning komen. Nog groter, machtiger en wijzer dan David. Hij zal recht doen en opkomen voor zwakken. Hij zal de mensen die geen respect hebben voor anderen de les lezen en onschadelijk maken. En zo zal hij zorgen voor vrede in het land. Zo'n prachtige vrede dat zelf roofdieren geen dier meer doden. Maar dat beer en koe beide grazen. Leeuw en rund samen stro eten. Daar in de stad van David, de stad van de vergane glorie, daar is vandaag een Redder geboren. Iemand die jullie zal verlossen.

Hij is de Messias, de Heer. Je kunt hier eventueel ook lezen. Hij is de gezalfde Heer. Vanuit het Grieks verdient dat zelfs de voorkeur. Hij is de gezalfde. Dit kind is door God aangewezen. Die kind ontvangt zijn kracht van de Geest van God. Zodat Hij heel zijn werk zal kunnen doen naar de wil van God en met de zegen van God. Ja, Hij zal de mensen leiden. Mensen die nu vaak als verdwaasde schapen zich door het leven slepen, omdat ze niet weten wat voor zin hun leven heeft. Mensen die er in deze armoede maar het beste van proberen te maken en maar niet stilstaan bij de dood die vroeg of laat een einde zal maken aan hun leven. Die zich ook maar niet druk maken over het feit dat ze onder het oordeel van God liggen vanwege hun zonden.

Ja, dit kind brengt grote vreugde aan ieder mens die Hem als Heer over zijn leven erkent. Want die mag zich met God verzoend weten. Want hoewel Melea het maar onzin vond, sprak de twaalfjarige Jezus wel de waarheid toen Hij tegen Melea zei dat Hij ook voor Melea zou moeten lijden. Dat Hij daarvoor naar de wereld was gekomen. En Hij zegt het ook tegen ons. Dat Ik geboren ben in een stinkende stal en niet in een mooi en schoon paleis, was nodig om u te kunnen redden. Dat Ik in een voerbak werd gelegd was om voor uw zonden te betalen. Dat heel mijn leven lang, de mensen, ja, zelfs mijn vader en moeder, met niet hebben begrepen was omdat Ik uw schuld bij mijn Vader wilde voldoen. Dat Ik vervolgd werd door de Farizeeën en Schriftgeleerden was om u van de dood te kunnen redden. Dat Ik me gevangen liet nemen, was om u vrij te kunnen maken. Dat Ik me liet bespotten, was om te voorkomen dat u ooit nog te schande

zou worden. Dat Ik me onschuldig ter dood liet veroordelen was om ervoor te zorgen dat u voor het gericht van God zou worden vrijgesproken. Dat Ik me aan het kruis liet spijkeren was om de akte van beschuldiging die tegen u gericht, de akte waarop al uw zonden stonden, om die te kunnen vernietigen. Zodat God zelfs niet meer aan uw zonden zal denken.

Ja, dat is de betekenis van de geboorte van onze Heer Jezus Christus, daar in die armoe-dige stal in de stad van David. En wie te trots is, om Christus in zijn of haar plaats te laten lijden. En wie vindt dat de twaalfjarige Jezus maar moet gaan spelen en zich niet met moeilijke theologische kwesties bezig moet houden, die heeft vandaag ten diepste niet te vieren. Die zal ook de blijdschap niet kennen waarover de engel met de herders sprak. Laten we dus niet trots zijn en eigenwijs. Maar laten we ons door dit kind laten verlossen. Dan gaan we de eeuwige vreugde binnen die God heeft bestemd voor wie in zijn Zoon geloven. En dan vier je elke dag Kerst. Want dat blijft dan voor altijd de dag waarop uw leven voor werd gered.

Amen